

nekdanji obrazi oživé v duhu pred njim, in s svetim strahom stopi na ta zgodovinski znameniti kraj. Gledi, pred teboj stoji veličastni Sinaj, orjaška granitna gromada, da človeka kar groza spreletava. Ravnina se pozgublja bolj in bolj v dolino, in naposled se stisne v jarek. Tu sredi temnozelenih cipres in mandeljnov stoji slavni katarinski samostan, v katerem uže štirinajst stoletij gostoljubno sprejemajo kristijanske božjepotnike. Čudno tesno postane pri srcu potniku, ko v nemi, skoro bi dejal, v mrtvaški tihoti zasliši veselo in milo zvonjenje. Katarinski samostan je močno, trdnjavsko, z visokim zidom zaslonjeno poslopje. Vrat nima nobenih, da je tim bolje zavarovan pred napadi in roparji. Božjepotnika in njegove reči vzdignejo z vitlom 9—10 metrov visoko, in potem pride skozi zidan vhod na prostoren, tudi močno obzidan vrt.

Ta samostan je ustanovil cesar Justinijan. Na sredi stoji cerkev, visoka kupla njena sloní na vitkih stebrih. Okrog cerkve stojé velika, debelo zidana poslopja, v katerih stanuje do 30 menihov. Cerkev ima več kapel in več jako krasnih mozaikov. Ena kapela stoji baje prav na onem mestu, na katerem je grm gorel, ko se je Gospod Mozesu prikazal. Le golonog in klečé sme božjepotnik se bližati temu mestu, drugače ne. Tik za samostanom se začne steza na sinajsko gromado, ki je razcepljena na dva vrhova; eden se naziva Mozesova gora in eden Katarinska gora. Ljudska pravljica trdi, da prvi vrh je pravi Sinaj, a drugi da je Horeb, od koder je Mozes poslan bil k Izraelcem v Egipt, in na katerem je prebival nekaj časa tudi Elija, preden je vdrugič šel k malikovalskim Izraelcem. Na Horeb se lazi navadno iz samostana, ker je najpripravniše. Čez stezo so nametane velike skale, da se gre kakor po stopnicah. V pol ure prideš na veliko skalo, pod katero izvira močen studenec; tu lahko sedeš in počivaš. Če ležeš še naprej, prideš do male kapele Matere Božje, in potem po visokih stopnicah, ki se vijejo med dvema stenama, do samostana Elijevega, ki je sedaj prazen. Orjaška, zeló stara cipresa stoji na onem mestu, na katerem je Mozes prejel desetere zapovedi, če arabska pravljica vé prav povedati. Le-sem prihaja vedno dovolj božjepotnikov različnih veroizpovedanj; tudi Muhamedanci so postavili tu malo mošejo.

Po sinajski gromadi je stalo njega dni mnogo samostanov in poedinih celic, in prebivalo o Muhamedovem času do 40.000 menihov, nun in samotarcev. Sedaj jih ni več, davno uže legli so v prah in pepel, komaj da se sled pozná. Samotni orel se vozi nad vrhovi in prepadi, ali pa skače brzi divji kozel s skale na skalo. To je edino življenje v tej grozoviti samiji.

Razgled z Mozesovega vrha nič kaj ni vreden, ta vrh je prenizek; prekrasen in silen pa je razgled s Horebovega ali Katarinskega vrha, ki mu nekaj malega napotja dela za 158 metrov viši Um Šomer na jugu. Na severno stran pa stoji peteroogljati silni Serbal, in ob to pustinsko gorovje bíje rudeče morje, po katerem čepé temni otoki, kakor da se labodi vozijo. Ali kaj je ta prirodina divjost in veličanstvenost k zgodovinski znamenitosti, ki jo ima vsa ta okolica, kjer je tako rekoč vsaka skala bila priča velikih dogodkov.

Mnogovrstne novice.

Dnevnik Gordonov.

Ker smo v „Novicah“ spremljali junaškega generala Gordona na njegovi obče občudovani poti v Sudanu do njegove smrti, zanimal se bo gotovo tudi marsikdo za Gordonov dnevnik, prijavljen sedaj, odkar je nastopil angleško vlado lord Salisbury, ki je svoj čas najodloč-

nejše nasprotoval Gladstonovi politiki v Egiptu. Vse kaže, da lord Salisbury hoče opravičiti novo svojo politiko v Egiptu ravno na podlagi obtožb, katere se zoper Gladstonovo egiptovsko politiko nahajajo v dnevniku Gordonovem.

Izvirnega ponatisa dnevnika, katerega se je koj prvi dan prodal ves prvi natis, obsegajoč veliko tisuč iztisov nimamo v rokah, ampak samo posnetek iz nemških časnikov. Ta se glasi: „Dnevnik obsega čas od 10. septembra do 14. decembra. Kar zadeva prejšnji čas, prišlo je vse Arabcem v roke onim, ki so pri Meravi polkovnika Stewarta in njegove spremljevalce umorili, nadaljevanje dnevnika do smrti Gordonove pa je ostalo v Chartumu. Objavljen del poslal je Gordon v enem svojih parnikov v Schendi, kjer bi se bil smel izročiti angleški pomočni vojni; vsled tega izročen je bil dne 22. januarija t. l. Ch. Wilsonu, ko je stopil na suho v Schendiju. Tvarina, katera je v knjigi razdeljena v šest delov, pisana je na telegrafske formulare in k temu dodaja Gordon sam šaljivo opazko, da se bo nadzornik telegrafov pritožil zaradi zlorabe uradnega papirja. Zadnje besede, katere je dne 13. decembra pisal, bile so: „Ako v desetih dneh pomoč ne pride, in več ne zahtevam kot 200 mož, je mogoče, da mesto pade. Storil sem, kolikor je bilo v moji moči za čast svoje dežele. Z Bogom!“ V teh besedah izrečen je glas, kateri se ponavlja po vsi knjigi.

Vse naredbe, katere mu je določil Baring iz Kaire, deval je na rešeto ojtrega presojevanja. Tako prepoved poslužiti se Zobehr-a proti Mahdiju. „Ako se ima Sudan popustiti“, piše, „v čem se tedaj loči, jeli Zobehr ali Mahdi prireduje lov na služne, ker po vseh poročilih je Mahdi največi lovec na služne. Prihod Zobehrov bil bi rešil Bebersko in olajšal odhod tukajšnje posadke, na kar edino delamo. Prav za prav — dostavlja zabavljivo, bi se bile morale posadke Mahdiju udati, sitneži to, ki nam toliko truda prizadevajo. — Ravno tako ojtstro obsoja prepoved Baringovo, rešiti se proti ekvatorju doli. — Dne 5. oktobra piše: Ako bi mi bil Baring meseca marca pisal: „glej, kako se moreš rešiti“, kar bi bil gotovo smel storiti, dalo bi se bilo kaj storiti, in popihali bi jo bili proti ekvatorju. Pa, ako moje telegrame pregledate, videli boste, da ga prosim ukazov, ne da bi dobil kaj odgovora. Nihče ne obžaluje bolj potrate z denarjem in življenjem ljudi, pa tega je na kratko kriva vlada. Ako bi se mi bilo brzojavilo: „Glej, kako se rešiš“, vse bi bilo dobro. Pa njenega veličanstva vlada nikakor ni hotela dovoliti, da bi bila posadko samo sebi prepustila in to je bilo v škodo. Ako bi jaz všel, všel bi vladi njenega veličanstva, ker sem pa ostal, pouzročil sem, da se je vojna poslala nam na pomoč. Baring dal mi je odločno povelje, da se brez dovoljenja vlade ne smem podati proti ekvatorju (glej telegrame v Stewartovem dnevniku).

Politike vladine, da Sudan popusti, nočem preso-jati. Sudan je dežela pustote, ne vredna, da se poseda. Celó politike, da se posadke pusté poginuti, ne bom prereševal, toliko pa pravim, da bi bila morala vlada Njenega veličanstva storiti pogumen korak, in mi meseca marca, ko je bilo še mogoče, morala reči: „Glej, kako se rešiš“, pa ne sedaj, ko imam po šestmesečnem vojskovanji dolžnosti nasproti ljudstvu. Baring ni samo ne rekel: „Glej, kako se rešiš“, ampak celo prepoved je izrekel zoper moj odhod proti ekvatorju. Sedaj ne preostaja drugega vsled naše omahljivosti, kakor gledati, kako se od tukaj umaknemo in deželo Turkom prepustimo. Ojtstro sramotí Gordon vprašanja Baringova in Egertonova natanko po trenutku, kedar mu bo pošel živč.

Mislím, piše, da bom s tem Egertonom imel svoje veselje, v njegovih brzjavah gospodu je tako debelo-

srčna veselost, bržčas si dela življenje prav lahko. Vedeti želi natanko dan, uro in minuto, ko mi poide živež in strelivo. Ravno, kakor človek na bregu, ki je videl, da se je njegov prijatelj že večkrat v vodi potopil in mu kliče: „Stoj, stari prijatelj, in naznani mi, kedaj naj ti vržemo rešni pas! Vem sicer, da si se že dvakrat do trikrat potopil, pa vendar bi bilo škoda vreči ti pas, dokler nisi v najskrajnejši nevarnosti, in jaz bi to rad natanko izvedel, ker izrastel sem v šoli natančnosti“. — Večkrat pečal se je Gordon v svoji sili z mislijo samoumora, toda zavrgel jo je kot brezbožno: „Premišlujem, jeli bi, ko bi bilo mesto v rokah sovražnikov, ne razstrelil palače in vsega, kar je v nji, v zrak, ali pa se vjeti dati in trpeti. Razstreljenje bilo bi najkrajše, med tem, ko drugo pomenja dolgo in hudo trpljenje in poniževanje vsake vrste. Mislim, da se odločim za drugo, ne iz strahu pred smrtjo, temveč zato, ker je prvo, kolikor toliko podobno samoumoru, kateri stvar božjim rokam odtrga.“

Gordon zavrgel je mnenje, kakor da bi bilo Wolsely-evo pomočno podvzetje zaukazano zavoljo njega, temveč da je to storjeno v rešitev časti angleške. On piše: „Jaz sem bil pomočni vlak št. 1.; oni so pomočni vlak št. 2. Kar mene zadeva, mogel bi, ako bi hotel, vsak trenutek stran priti. Pa kaj bi se zgodilo, ko bi jo pomočni vlak št. 1. popihal in bi parniki prišli v roke Mahdijeve. Mi dva pomočni vlak št. 1. in št. 2 sva oba odgovorna za čast Angleške. To je prava logika. Jaz prišel sem posadki na pomoč, pa spodletelo mi je. Earle pride tudi v ta namen in nadjati se je, da mu ne spodleti. Osebe Gladstonove omenja samo pri dveh prilikah: „Kdor bi bil pred poltretjim letom trdil, da ne pojde Gladstonov kabinet samo v Egipt, temveč, da podvzame dve ekspediciji v Sudan, tega imeli bi bili za blaznega. In vrh tega trdi Gladstone v nekem časniku, da je prisvojitve Egipta nemogoča zaradi svoje zveze s Sudanom.“

Pri drugi priliki sramote primerja Mehmed Bej Horatima zaradi njegovega visocega zavrtnika pri srajci z Gladstonom. Za zmešnjave v Egiptu in Sudanu dela odgovorne pglavitno tri možé, prejšnjega kontrolorja Sir Ankland Colvina, Sir E. Maleta in Sir Charl Dilke-a; diplomate imenuje domače zajčke, kateri v uradnem smislu niso pošteni. On misli, da je „sirena“ Malet v Bruselju vesela in židane volje, ker misli, da je vse dobro storjeno, kar je v Egiptu napravil. Draži ga mišljenje, da bi se mu v Hartumu dobro godilo. Kdor brzojav Egertonov bere: „N. V. vlada ne odobruje Vašega predloga, da bi se turški in drugi vojaki rabili za vojaške namene v Sudanu, ako tedaj v Sudanu ostanete, naznanite svoje razloge“ — mogel bi misliti, da tukaj živim v potrati, in vendar ga ni, ki bi tako rad od tukaj šel, kot jaz. Razlogi so v silno predrznih Arabcih. Sicer pa priznam, da sem nasproti N. V. vladi zeló nepodložen.

Ko bi bil jaz načelnik kabineta, bi se sam nikdar ne rabil. Za možé, kakoršen je Dilke, ki vsako besedo pretehtavajo, moram pravi strup biti. Rad bi vedel, koliko so vlado stali brzobjavi o Sudanu.

Za Mahdija imel je toliko več zasramovanja, kolikor več je izvedel o njemu, posebno odkar je zvedel, da nosi pod nohti prstov poper in je z njimi potegnil čez oči, kedar je za potrditev svojega zagotavljanja potreboval solz. — „Ker točenje solz veljá za izraz odkritosrčnosti“, nadaljuje zabavljivo, priporočil bi ta recept ministrom kabineta, kedar hočejo opravičiti kakoršno opravilo. — Stan Mahdijev v obče pa je smatral za tako trden, da sklikne: Ako bi bil jaz Mahdij, smejal bi se vsi Evropi!

Zabavne stvari.

Janče mora mésti.

(Po „T. T.“ Bedének.)

Le enkrat imel je Janče toliko poguma, da se je svoji ženi vstavil; le samo enkrat potem pa nikdar več ne! Zgodilo se je bilo pa tako-le:

Takoj drugi dan po poroki ustala je Meta po zajutreku izza mize in šla po smetano, s katero je pinjo do vrha napolnila. Tisto je potem Jančetu tako v napatje postavila, da bi bil moral pač slep biti, ko bi ne bil videl, česa bo treba. Prvi teden se človek vendar-le še ne sme prepirati, toraj Jančetu pač ni družega ostalo, kakor da se je nad pinjo spravil in je medel, da je vmedel.

Meta se mu za to ni niti z besedico zahvalila, pač pa ga je med izpiranjem mleka tu pa tam tako prijazno in ljubeznjivo smehlja se pogledovala, da se je Jančetu uže to zadosti zdelo.

Kaj je bilo toraj bolj umevnega, kakor to, da se je Janče drugo jutro zopet k pinji vsedel, katero je Meta predenj postavila, kakor včeraj. Opozoriti moramo, da so imeli toliko krav in tako razvito mlekarstvo, da so morali vsak dan mésti. Tako je bilo toraj tudi tretji in četrti peti in šesti dan; pri tem ostalo je tudi drugi, tretji in četrti teden. Janče je medel hoté ali nehoté, ker je moral, če tudi mu ni nihče ukazoval.

Vse bi še bilo, le to mu ni šlo v glavo in ga je silno jezilo, ker je njegova žena pinjenje smatrala za nekaj, kar se samo po sebi razume, da Janče opravlja, in da mu ni nikdar ne lepe besede, še manj pa kake zahvale v tem smislu vedela.

Da bi ji pokazal, kedo je gospodar v hiši, sklenil je, da prihodnjič ne bo več medel, če ga Meta ne bo prosila, naj bo kar hoče!

Drugo jutro je pinja uže zopet do vrha napolnjena na svojem mestu Jančeta čakala. Janče je ravno kar zajutrek pod streho spravil in je še nekoliko posedel, češ, žena bo uže videla, kako in kaj, in ga bo morda vendar-le prosila. Toda nič! Meta ga ni, ali pa ga ni hotela razumeti.

Klobuk je vzel in na dvorišče je šel. Ondi je zopet malo počakal, morda ga vendar-le še pokliče, — pa nič — ne besedice ne!

Ne vedé, kaj bi storil, krevsa po vasi; tu pa tam nekoliko postoji in se obrne, češ, morda bo za njim prišla in mu rekla, da naj gré mést. Ni je bilo. Kmalu je bil konec vasi in vest ga je pekla.

Zdelo se mu je, kakor da bi bil kako hudodelstvo storil in čez polje jo proti gozdu vreže. Sam sebi se je zdel podoben večnemu popotniku.

Rad bi bil uže zopet doma, ali kje je še poludne in kosilo; brez tega bi pa Janče na noben način ne ostal, da dvakrat na dan bi rajše medel, kakor pa enkrat ne kósil.

Oziral se je okoli, toda zastonj. Nič ga ni veselilo, še za svoje lastno imetje se ni zmenil.

Jezil se je nad celim svetom, jezil se je nad svojo ženo, pa tudi, če Vam smemo zaupati, sam nad svojo budalostjo. Nikdar še, odkar uro nosi, ni še tako pogosto na-njo gledal, kakor ravno danes, in se je v dnu srca razveselil, ko je konečno poludne zvoniti slišal.

Sedaj pa le domú!

Čem bližje pa je bil doma, tem tesneje mu je krog srca prihajalo; konečno jelo ga je nekaj tiščati v prsih, kakor hudodelca, kedar porotniki čezenj sklepajo svoj „kriv“ ali „nekriv“, o življenji in smrti.